

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)

Təsdiq edirəm:

“İqtisadiyyat” kafedrasının
müdiri: i.ü.f.d., dos.S.İ.Hübətova

“Dünya iqtisadiyyatı”

FƏNNİ ÜZRƏ İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI

(Syllabus)

Fənnin adı	BEYNƏLXALQ İQTİSADI MÜNASİBƏTLƏR					
Fakültə	İqtisadiyyat və idarəetmə					
Kafedra	İqtisadiyyat					
Fənnin kodu	01126					
Fənnin növü	Əsas					
Tədris dili	Azərbaycan					
Tədrisin forması, qrup, tədris yükü	Əyani/qiyabi qrup	Semestr Yaz	Tədris yükü: 45 saat	Mühazirə 30 saat	Məşğələ 15 saat	Kredit 6
Fənni tədris edən müəllim: S.A.A						
Tələbələr üçün qəbul vaxtları	gün, saat					
Müəllimlə əlaqə: İş telefonu, e-mail ünvanı						

Tələbələr dünya iqtisadiyyatının inkişaf qanunauyğunluqlarını öyrənməli, müasir qlobal iqtisadi prosesləri təhlil etmək üçün sistemli yanaşma formalaşdırmalı və Azərbaycanın qlobal iqtisadi sistemdəki mövqeyi haqqında geniş təsəvvür qazanmalıdırlar.

Kursun məqsədi tələbələrdə dünya iqtisadiyyatının quruluşu, inkişaf mərhələləri və qloballaşma proseslərinin təsiri haqqında nəzəri biliklərin formalaşdırılması və beynəlxalq iqtisadi dinamikanın təhlili üzrə praktiki bacarıqların inkişaf etdirilməsidir. Kurs qlobal iqtisadiyyatın inkişaf trendlərini, beynəlxalq ticarət, investisiya və maliyyə axınlarını, ayrı-ayrı ölkə və regionların iqtisadi inkişaf perspektivlərini araşdırmağa, habelə müasir sosial-iqtisadi problemlərin yaranma səbəblərini və onların mümkün həll yollarını dərk etməyə imkan verən geniş faktiki və analitik materiallara əsaslanır.

Kursun Məqsədləri

Bu kursu bitirdikdən sonra tələbələr aşağıdakıları edə biləcəklər:

1. Dünya iqtisadiyyatı" fənnini mənimsəmək tələbələrə qlobal iqtisadi sistemin əsas anlayışlarını və kateqoriyalarını dərinlən öyrənməyə imkan verir.
2. Dünya təsərrüfatının formalaşması və inkişaf mərhələləri
3. Dünya sistem nəzəriyyələrini.
4. Miqrasiyanın səbəblərini -iqtisadi amillər, siyasi vəziyyət, sosial amilləri və əmək bazarını araşdırmaq bacarığı və təhlili
5. Yeni nəqliyyat və kommunikasiya texnologiyalarının və metodların tətbiqi nəticəsində sistemin inkişafı
6. İEOÖ iqtisadiyyatının müxtəlif sahələrində islahatların aparılması, təhsil və səhiyyə sistemlərinin gücləndirilməsi və müasir texnologiyaların tətbiqi
7. Dünya iqtisadiyyatında baş verən beynəlxalq inteqrasiya proseslərini qiymətləndirmək və təhlil etmək.
8. İnkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatların dünya iqtisadiyyatında rolunu təhlil etmək.

İlkin şərtlər

Mövzunun xülasəsi

- 1 Dünya iqtisadiyyatı" fənninin predmeti və genezisi.
2. Dünya təsərrüfatının formalaşması və inkişaf mərhələləri
3. Dünya sistem nəzəriyyələri
4. Dünya əhalisi və miqrasiya
5. Dünyanın resursları və ekologiyası

6. Dünyanın kənd təsərrüfatı və onun inkişaf xüsusiyyətləri
7. Dünyada nəqliyyat və kommunikasiya
8. Bəşəriyyətin enerji daşıyıcıları
9. Dünya iqtisadiyyatının dövrləri və böhranlar
10. Sosial-İqtisadi Modellər və Davamlı İnkişaf
11. Dünyada şəhərlər və şəhər iqtisadiyyatları
12. İnkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr: xüsusiyyətlər, fərqlər və ziddiyyətlər
13. Azərbaycan dünya iqtisadiyyatında

Təyin olunmuş Mətnlər və Dərsliklər

1. E. Hacızadənin "Dünya İqtisadiyyatı və Azərbaycan" kitabı "Elm və Təhsil" nəşriyyatında 2018-ci ildə dərc edilib. Letterpress
2. V.K.Lomakin, "Dünya iqtisadiyyatı". Bakalavrlar üçün dərslik, 2017
3. Krugman, P., Obstfeld, M., & Melitz, M.. International Economics: Theory and Policy (12th Edition). Pearson5. Bozyk P., Misala J. Economic Integration. - Polish Economic. (2022)
4. Feenstra, R. C., & Taylor, A. M. . International Economics (5th Edition). Worth Publishers.2021

Kursun mövzuları

Həftə	Mövzu	Mühazirə	MƏQSƏD
1	Dünya iqtisadiyyatı" fənninin predmeti və genezisi.	№1	1.Dünya iqtisadiyyatının predmeti və obyektı 2.Dünya iqtisadiyyatının formalaşma mərhələləri 3.Dünya iqtisadiyyatının inkişaf amilləri və meylləri 4.Dünya iqtisadi sistemlərinin əsas xüsusiyyətləri
2	Dünya təsərrüfatının formalaşması və inkişaf mərhələləri	№2	1.Dünya təsərrüfatının mahiyyəti və strukturu 2.Dünya təsərrüfatının formalaşma mərhələləri 3.Sənaye inqilabları və dünya iqtisadiyyatına təsiri 4.Qloballaşma və beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya prosesləri 5.Müasir dünya təsərrüfatının xüsusiyyətləri və problemləri
3	Dünya sistem nəzəriyyələri	№3	1.Dünya sistem nəzəriyyələrinin mahiyyəti və yaranma tarixi

			<p>2.İqtisadi sistemlərin təsnifatı və əsas xüsusiyyətləri</p> <p>3.İmmanuel Vallersteyn və dünya-sistem nəzəriyyəsi</p> <p>4.Kapitalizm, sosializm və qarışıq iqtisadi sistemlər</p> <p>5.Müasir dünya iqtisadiyyatında sistem nəzəriyyələrinin rolu</p>
4	Dünya əhalisi və miqrasiya	№4	<p>1.Dünya əhalisinin artımı və demoqrafik proseslər</p> <p>2.Əhali artımına təsir edən amillər və nəzəriyyələr</p> <p>3.Şəhərləşmə və urbanizasiya meyilləri</p> <p>4.Miqrasiya anlayışı, növləri və səbəbləri</p> <p>5.Miqrasiyanın dünya iqtisadiyyatına və sosial sistemlərə təsiri</p>
5	Dünyanın resursları və ekologiyası	№5	<p>1.Dünyanın təbii resursları: növləri və paylanması</p> <p>2.Enerji resursları və onların dünya iqtisadiyyatında rolu</p> <p>3.Təbiət resurslarının davamlı istifadəsi və iqtisadiyyatla əlaqəsi</p> <p>4.Ekoloji problemlər və onların global təsirləri</p> <p>5.Resurs çatışmazlığı və ekoloji tarazlığın qorunması</p>
6	Dünyanın kənd təsərrüfatı və onun inkişaf xüsusiyyətləri	№6	<p>1.Kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatdakı rolu və əhəmiyyəti</p> <p>2.Kənd təsərrüfatının inkişaf mərhələləri</p> <p>3.Müasir kənd təsərrüfatının inkişafına təsir edən amillər</p> <p>4.Kənd təsərrüfatı texnologiyalarının inkişafı və yeniliklər</p> <p>5.Kənd təsərrüfatında ətraf mühit və resursların idarə edilməsi</p>
7	Dünyada nəqliyyat və kommunikasiya	№7	<p>1.Nəqliyyatın iqtisadiyyatdakı rolu</p> <p>2.Nəqliyyat sistemlərinin inkişafı və strukturu</p>

			<p>3.Müasir nəqliyyat vasitələri və texnologiyaları</p> <p>4.Kommunikasiya sistemlərinin inkişafı və əhəmiyyəti</p> <p>5.Nəqliyyat və kommunikasiya şəbəkələrinin qlobal inteqrasiyası</p> <p>6.Azərbaycan ərazisindən keçən beynəlxalq nəqliyyat dəhlizləri və onların inkişaf perspektivləri</p>
8	Bəşəriyyətin enerji daşıyıcıları	№8	<p>1.Enerji daşıyıcılarının tərfi və növləri</p> <p>2.Fərqli enerji mənbələri: bərpa olunan və bərpa olunmayan enerji</p> <p>3.Enerji resurslarının istehsalı və istifadəsi</p> <p>4Enerji daşıyıcılarının iqtisadiyyatda rolu</p> <p>5.Enerji təhlükəsizliyi və gələcək inkişaf meylləri</p>
9	Dünya iqtisadiyyatının dövrləri və böhranlar	№9	<p>1.Dünya iqtisadiyyatının inkişaf dövrləri</p> <p>2.Böhran anlayışı və böhran növləri</p> <p>3.Böhranların iqtisadiyyata təsiri</p> <p>4.Böhran dövrlərinin tarixçəsi</p> <p>5.Dünya iqtisadiyyatında bərpa və böhranların qarşısının alınması yolları</p>
10	Sosial-İqtisadi Modellər və Davamlı İnkişaf 4s	№10	<p>1.Sosial-iqtisadi modellərin anlayışı</p> <p>2.Əsas sosial-iqtisadi modellərin növləri</p> <p>3.Kapitalist iqtisadiyyat modeli</p> <p>4.Sosialist iqtisadiyyat modeli</p> <p>5.Qarışıq iqtisadiyyat modeli</p> <p>6.Hibrid və alternativ sosial-iqtisadi modellər</p>
11	Dünyada şəhərlər və şəhər iqtisadiyyatları	№11	<p>1.Şəhər anlayışı və şəhər tipologiyası</p> <p>2.Şəhərlərin iqtisadi rolu</p> <p>3.Şəhər iqtisadiyyatının inkişafı və amilləri</p> <p>4.Şəhər infrastrukturunu və xidmətləri</p> <p>5.Şəhərlərin qlobal iqtisadiyyatda rolu və təzyiqləri</p>

12	İnkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr: xüsusiyyətlər, fərqlər və ziddiyyətlər 4s	№12	1.İnkişaf və inkişaf etməkdə olan ölkələrin tərifli 2.Geriqalmışlıq probleminin mahiyyəti və səbəbləri 3.İnkişaf etməkdə olan ölkələrin sosial-iqtisadi vəziyyəti 4.Geriqalmışlığın nəticələri və onun qarşısını almaq üçün siyasətlərin formalaşdırılması 5.İnkişafın təmin olunması üçün beynəlxalq yardım və iqtisadi əməkdaşlıq
13	Azərbaycan dünya iqtisadiyyatında	№13	1.Azərbaycan iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatında yeri 2.Azərbaycanın iqtisadi inkişafında əsas sahələr 3.Azərbaycanın xarici iqtisadi əlaqələri və ticarət əlaqələri 4.Azərbaycanın enerji və resurs sektoru 5.Azərbaycanın beynəlxalq iqtisadi təşkilatlarda rolu və əhəmiyyəti

SEMİNAR-MƏŞĞƏLƏLƏR: HAZIRLIQ VƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ

Seminar-məşğələ dərslərində tələbə öz fikirlərini məntiqi ardıcılıqla ifadə və izah etməyi, habelə arqumentlərlə əsaslandırmağı bacarmalıdır. Buna nail olmaq üçün tələbə:

- 1) Seminar məşğələsinin hər bir mövzusu üzrə müzakirəyə çıxarılan suallarla diqqətlə tanış olmalı;
- 2) Müvafiq mühazirə materiallarını diqqətlə öyrənməli;
- 3) Mövzu üzrə tövsiyə edilən ədəbiyyatı oxumalı və öyrənməli;
- 4) Seminar məşğələsində müzakirəyə çıxarılan hər bir sual üzrə qısa çıxış hazırlamalı;
- 5) Mövzu üzrə verilən praktik tapşırıqlar və məsələləri yerinə yetirməklə praktik bacarıqlara yiyələnəlidir.

**İMTAHAN VƏ İMTAHANA GƏDƏR TOPLANAN BALLAR ƏSASINDA SEMESTR
NƏTİCƏSİNƏ GÖRƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ**

91-100 bal	əla	A
81-90 bal	çox yaxşı	B
71-80 bal	yaxşı	C
61-70 bal	kafi	D
51-60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

QEYD: İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa, imtahana qədər yığılan ballar toplanmayacaq.